

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima (beantwoording motie)
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Kruizinga, Marco (2405)
medeopstellers	Dekker, Astrid (3268) Ekhart, Rutger (2975)
afdeling	Leefomgeving & Erfgoed
bijlagen	Voorstel: Informatienota Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima (beantwoording motie)

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek naar compensatie van kosten avond- en weekend diensten dierenartsen voor minima.

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2017

Onderwerp	Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Ed Anker en Nelleke Vedelaar

Informant M. Kruizinga / R. Ekhart / A. Dekker

Afdeling Leefomgeving en Erfgoed / EC

Telefoon 038 498 2405

Email M.Kruizinga@zwolle.nl

Bijlagen Motie “compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima”

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Resultaten van het onderzoek naar compensatie van kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima.

Datum 6 juni 2017

Inleiding

Vorig jaar tijdens de behandeling van de begroting 2017 is door u een motie aangenomen, waarin u ons verzocht te onderzoeken of het mogelijk is de meerkosten van dierenartskosten in de weekenden en avonden voor minima te compenseren. Met deze informatienota informeren we u over de uitkomsten van het onderzoek.

Kernboodschap

Naar aanleiding van de motie hebben we overleg gehad met verscheidene lokale instanties en partijen die betrokkenheid hebben bij het vraagstuk. Te denken valt aan dierenartsen, Zwolle Armoedevrij en het Zwols Dierenasiel. Daarnaast hebben we bekeken hoe andere gemeenten met het vraagstuk omgaan en het wettelijk kader ten aanzien van deze thematiek erop nageslagen. Het onderzoek was vooral kwalitatief van aard. Er is gevraagd naar ervaringen. Er zijn weinig kwantitatieve gegevens beschikbaar over aard en omvang van het probleem, zowel specifiek over de frequentie van het niet kunnen betalen en de hoogte van meerkosten voor weekendtarieven, als ook over medische of totale kosten van (verschillende soorten) huisdieren.

In deze informatienota zijn de bevindingen die zijn gedaan tijdens het onderzoek opgenomen en beschrijven we een aantal mogelijke scenario's. Daarmee wordt voldaan aan de oproep van de motie om in kaart te brengen of er mogelijkheden zijn om, samen met de partners van "Zwolle armoedevrij", een regeling te treffen die voorziet in compensatie van de meerkosten van het weekend- en avondtarief voor diergeneeskundige hulp voor mensen met een minimuminkomen.

Bevindingen

- *Er is geen specifieke wettelijke taak voor de gemeente in het kader van "Dierenwelzijn".*
De Wet "Dieren" is de belangrijkste wet als het gaat om het houden van dieren. In deze wet is onder andere geregeld dat gemeenten de wettelijke zorgplicht hebben ten aanzien van zwervende dieren om ze gedurende een periode van 14 dagen op te vangen. Een zorgplicht ten aanzien van de kosten van dieren die door mensen worden gehouden is er niet. Dit is de eigen verantwoordelijkheid van de eigenaar van het dier. Ons huidige lokale Dierenwelzijnsbeleid is op dit uitgangspunt gestoeld. Alleen in gevallen waar we een specifieke taak hebben, of we vanuit onze rol als eigenaar van de openbare ruimte een rol hebben, nemen we een actieve rol in (opvang zwerfdieren, bijtincidenten). Als we met een beperkte inspanning een bijdrage kunnen leveren nemen we soms een ondersteunende rol in (Blijf van mijn Dier).
- *Er is geen specifieke wettelijke taak in het kader van "Bijstandsverlening".*
De gemeente heeft geen specifieke wettelijke taak als het gaat om de kosten van huisdieren. In het licht van de Participatiewet vallen de kosten voor het onderhoud van een huisdier onder "de algemene kosten van het bestaan". Deze kosten wordt men dus geacht te betalen uit het (minimum)inkomen van het huishouden. In specifieke gevallen met bijzondere, persoonlijke omstandigheden kunnen minima een beroep doen op bijzondere bijstand. Het weekendtarief van een dierenarts is in dit kader geen specifieke omstandigheid.
- *Dierenartsen dragen bij door het bieden van betalingsregelingen.*
De consultatie van de lokale dierenartsen heeft de volgende inzichten opgeleverd:
 - a) De tarieven voor de avond- en weekenddiensten liggen aanzienlijk hoger liggen dan de reguliere tarieven (circa 200%). De hoogte van de tarieven worden door de dierenartsen zelf bepaald. Daarbij is het goed om deze kosten in perspectief te plaatsen. Dergelijke lasten vormen vaak een klein deel van de totale kosten van de mogelijke medische (en andere) zorg voor een huisdier.

Datum 6 juni 2017

- b) Dierenartsen geven aan dat zij regelmatig (1 à 2 keer per weekend) worden geconfronteerd met klanten die de rekening niet kunnen betalen. Dit gebeurt niet alleen in de avond- en weekenduren, maar ook tijdens kantooruren.
Dieren in nood worden altijd geholpen. In sommige gevallen wordt vanwege de kosten euthanasie overwogen. Maar ook dat kost geld. Dierenartsen geven ook aan dat klanten uit financiële overwegingen hulp uitstellen tot het echt niet anders kan, waardoor uiteindelijk de kosten vaak hoger uitvallen. Als blijkt dat een klant de kosten van de behandeling niet kan betalen, worden termijnbetalingen, SEPA machtigingen of andere tegemoetkomingen aangeboden.
- *Het Dierenasiel draagt bij door voorlichting.*
Mensen die een dier willen adopteren uit het dierenasiel krijgen een uitgebreide voorlichting. Dieren worden zonder een dergelijke voorlichting niet meegegeven. De voorlichting heeft betrekking op de diverse aspecten van het houden van een dier. In dit kader krijgen ook de financiële gevolgen aandacht. Het Dierenasiel kan echter niet de totale financiële situatie van het heden of de toekomst van een potentiële baas inzien of overzien.
 - *Reactie van partners vanuit de stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! zijn divers.*
Op de stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! is gevraagd of de partners mee willen denken bij het uitvoeren van de motie. Er zijn diverse reacties gekomen, van professionals, diaconieën en ervaringsdeskundigen. Uit de reacties komt naar voren hoe belangrijk een huisdier kan zijn voor mensen om verschillende redenen. Huisdieren kunnen bijvoorbeeld een belangrijke rol vervullen bij voorkoming van eenzaamheid of depressie. De kosten van een huisdier kunnen daarbij voor minima een probleem zijn. Omdat juist de medische kosten onzeker en soms erg hoog zijn, zijn die kosten voor minima vaak moeilijk op te vangen. Tegelijkertijd vergt leven met een laag inkomen keuzes. Vakantie, gezonde voeding, cadeaus, een auto of kosten voor huisdieren zijn eigenlijk niet uit het lage inkomen te betalen. Er wordt door professionals en vrijwilligers in hulpgesprekken geadviseerd om keuzes te maken die financieel haalbaar zijn en weinig financieel risico met zich meebrengen. Er komen, wellicht ook daardoor, weinig signalen bij hen binnen over het niet kunnen betalen van hoge rekeningen voor dierenartskosten. Als er hulp wordt geboden aan huishoudens met een laag inkomen, richt deze hulp zich vaak op leefgeld voor het huishouden en niet op kosten voor huisdieren.
 - *Er is een beperkt aantal landelijke particuliere initiatieven die hulp bieden bij kosten voor huisdieren.*
Er zijn een paar landelijke initiatieven die minima ondersteunen bij de zorg voor hun dieren, soms ook financieel. "Mens en dier" (bieden minima financiële steun voor sterilisatie en castratie van hun kat) en de Stichting "Bevordering Huisdierenwelzijn" zijn hier voorbeelden van. SBH steunt eigenaren met huisdieren die door omstandigheden (verlies baan, ziekte) in ernstige minima situatie zijn gekomen en onvoldoende kunnen zorgen voor hun huisdieren. Onder voorwaarden bieden zij financiële steun bij de behandeling van een acuut ziek of gewond huisdier.
 - *Er zijn specifieke verzekering voor medische kosten van huisdieren.*
De kosten van de dierenarts zijn vaak onverwacht en als er een behandeling nodig is, kunnen de kosten snel oplopen. Er zijn veel verzekeringsmaatschappijen die verzekeringen aanbieden voor dieren. Voor circa € 10 per maand (kat) en € 21,- tot € 38,- (hond) is een dier verzekerd, al dan niet met een eigen risico.
 - *Er zijn enkele gemeentelijke regelingen voor kosten van huisdieren in het land.*
De meeste Nederlandse gemeenten hebben geen regeling voor minima en de medische kosten voor hun dieren. Er is een aantal gemeenten in Nederland dat binnen hun gemeentelijke beleidsvrijheid mensen met een laag inkomen in staat stelt om tegen lagere kosten met hun dier naar de dierenarts te gaan. Rotterdam,

Datum 6 juni 2017

Amsterdam en Apeldoorn kennen een dergelijke regeling. In Rotterdam en Apeldoorn loopt deze voorziening via de Dierenbescherming (Minimax). De gemeente betaalt een totaal bedrag voor alle activiteiten van de Dierenbescherming, waarvan de tegemoetkoming voor minima een onderdeel is. De afzonderlijke kosten konden ze daarom niet inzichtelijk maken. In Amsterdam is er de zogenaamde ADAM-regeling. Minima kunnen eenmalig een consult voor hun huisdier krijgen en een bijdrage in kosten tot een maximum van € 300,- per jaar.

Scenario's

Het uitgevoerde onderzoek heeft diverse inzichten opgeleverd. Duidelijk is dat er geen wettelijk kader is dat voorschrijft dat meerkosten van dierenartskosten voor minima in weekend- en avonduren moeten worden vergoed of gecompenseerd door een lokale overheid. Evenwel kan een gemeente, indien gewenst, binnen haar lokale beleidsruimte overgaan tot instelling van een regeling ter compensatie van dergelijke kosten. Een beperkt aantal gemeenten in ons land heeft een dergelijke regeling geïmplementeerd.

Uit het onderzoek blijkt ook dat het onbekend is in welke gevallen meerkosten van avond- of weekendtarieven tot ongewenste financiële situaties leidt. Tevens hebben we geen zicht op daadwerkelijke aantallen huisdieren in huishoudens die rondkomen van een minimuminkomen. We zijn dan ook bij de uitwerking van de onderstaande scenario's uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- In Zwolle zijn ongeveer 6.500 huishoudens die rondkomen van een minimum inkomen (Armoedemonitor 2016).
- Het is niet bekend hoeveel van deze minimahuishoudens een huisdier hebben, maar we nemen aan dat dit niet afwijkend is van andere huishoudens.
- Op basis van landelijke cijfers schatten we dat in Zwolle in circa 1.300 minimahuishoudens honden en in 1.625 minimahuishoudens katten leven. Van het aantal overige huisdieren kunnen we geen gedegen inschatting maken. We rekenen met 3000 minimahuishoudens met hond en of kat

Scenario A. Huidige situatie handhaven: de medische kosten van een huisdier zijn voor de eigenaar.

Zoals aangegeven hebben de meeste gemeenten, zo ook Zwolle, geen regeling. Er ligt hier immers ook geen wettelijke taak voor de gemeente. De huidige situatie blijft dan in stand, met gezamenlijke inspanning van dierenartsen, voorlichting door professionals en vrijwilligers en het benadrukken van eigen verantwoordelijkheid. Niet-betalde rekeningen blijven het bedrijfsrisico van de dierenarts.

Scenario B. Verruim de mogelijkheid voor maatwerkoplossingen voor specifiek gevallen.

Hoewel we geen inzicht hebben in omvang van het probleem, wordt duidelijk uit de verhalen dat er in individuele gevallen financiële problemen kunnen ontstaan als noodgedwongen medische kosten voor het huisdier moeten worden gemaakt die niet uit de eigen middelen kunnen worden betaald. Voor specifieke gevallen met onverwacht hoge kosten is bijzondere bijstand mogelijk. Via door het college vast te stellen beleidsregels kan hier invulling aan worden gegeven onder welke omstandigheden bijzondere bijstand wordt verstrekt.

Scenario C: Invoering van een regeling voor vergoeding van de meerkosten van avond- en weekenddiensten van de dierenarts voor minima.

Dit is de regeling die in de motie wordt genoemd. Op basis van de gesprekken met de betrokkenen concluderen we dat een vergoeding voor de extra kosten voor avond- en weekenddiensten niet het gewenste effect heeft omdat het uitstellen van een behandeling of het niet kunnen betalen van de rekening niet alleen samenhangt met de avond- en weekendtarieven, maar met de medische kosten als geheel.

Datum 6 juni 2017

Scenario D. Invoering van een lokale regeling voor medische kosten huisdieren minima die zich richt op alle kosten voor medische behandeling van huisdieren voor minima

Dit scenario gaat uit van een regeling die breder is dan alleen meerkosten voor weekendtarief. Er zijn verschillende subvarianten denkbaar:

- De gemeente verstrekt een tegemoetkoming aan alle minima met een huisdier, of specifiek voor hond of kat, voor dierenartskosten of algemene kosten voor dieren. Er zijn voorbeelden uit Amsterdam, Rotterdam en Apeldoorn. De uitwerking van een Zwolse variant zal afhankelijk zijn van de gewenste hoogte van en voorwaarden voor een tegemoetkoming. In vergelijking met de kosten die Amsterdam begroot zullen de lasten op grond van een ruwe schatting van € 200.000,- bedragen.
- Om betalingsproblemen te voorkomen kan voor huishoudens een verzekering een oplossing bieden. De gemeente zou hierin een tegemoetkoming kunnen verstrekken. De gemiddelde kosten van een verzekering voor 1 huisdier bedragen € 240,- per jaar. Als de gemeente hierin een tegemoetkoming verstrekt van € 60,- per jaar, komt dat neer, inclusief uitvoeringskosten, op zo'n € 200.000,-.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 35301

Onderwerp Compensatie kosten avond- en weekenddiensten dierenartsen voor minima
(beantwoording motie)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,